

**RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – II. RAZRED
XXVII. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2022.)
ŠKOLSKA RAZINA**

Ispit ima 28 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno **80** bodova. Bodovna vrijednost zadatka navedena je kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja navedena su u zagradama ili su odvojena kosom crtom.**

1. zadatak

Ove će se godine različitim manifestacijama obilježiti stota godišnjica rođenja velike hrvatske pjesnikinje Vesne Parun. Vesna Parun započela je studirati romanistiku na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, ali je prekinula studij zbog Drugoga svjetskog rata. Dobitnica je brojnih književnih nagrada, između ostaloga nagrade Europske unije za književnost i nagrade Povelja Društva hrvatskih književnika „Visoka žuta žita”, koju je vodeća udruga književnika u Hrvatskoj nazvala prema poznatoj pjesmi Dragutina Tadijanovića. Godine 2012. njezin se lik našao na poštanskoj marki u seriji Znameniti Hrvati.

- **6 bodova**
- **Svaki točno napisan odgovor vrijedi 1 bod.**

2. zadatak

Obožavam serije o **CSI-u**. Gledam ih odmalena. U prvoj sam epizodi doznao da se pokrata CSI čita *si-es-aj*. Kad sam bio malen, želio sam biti agent **CSI-a** jer s **CSI-em** i njegovim agentima nema šale, uporni su i uvijek su na strani pravde.

- **3 boda**
- **Svaka točno napisana pokrata vrijedi 1 bod.**

3. zadatak

- **1 bod**
- **točan odgovor: b)** Vesna Parun radila je na izgradnji pruge Šamac – Sarajevo.

4. zadatak

- A.** Nakon predavanja Ivan je rekao svojem prijatelju da je (kako je) najviše uživao u njegovu izlaganju o asteroidima.
- B.** Kritičar je u pogovoru naglasio da će (kako će) briljantno napisano djelo nadahnuti čak i čitatelje koji nisu skloni znanstvenoj literaturi. / Kritičar je u pogovoru naglasio

da je (kako je) djelo briljantno napisano i (te) da će nadahnuti čak i čitatelje koji nisu skloni znanstvenoj literaturi.

- **2 boda**
- **Svaki točno napisan odgovor vrijedi 1 bod. (U rečenicama može biti drukčiji raspored riječi, ali se kao točan odgovor priznaju samo gramatički točne rečenice.)**

5. zadatak

Odgovor na pitanje koliko se dugo putuje do Japeta, Saturnova mjeseca, nije jednostavan. Ako gorivo nije problem, većim dijelom puta možete ubrzavati. Ponovno trošeći gorivo, možete i usporavati.

- **3 boda**

Japeta, Saturnova mjeseca, – **1 bod**

Ako gorivo nije problem, većim dijelom puta možete ubrzavati. – **1 bod**

Ponovno trošeći gorivo, možete i usporavati. – **1 bod**

6. zadatak

Pratili smo žučnu raspravu o tome kamo će čovječanstvo odvesti sječa šuma u Amazoni. Osjećali smo kako nas stiže kozmička tjeskoba.

- **3 boda – sve točno**
- **2 boda – 1 pogreška**
- **1 bod – 2 pogreške**

7. zadatak

Teleskopom će se promatrati i snimati svjetleći objekti u svemiru.

Svjetiljka je obasjavala prostor svijetleći žarnim nitima.

U tome dijelu svemira otkriveno je mnoštvo crnih rupa.

Neil de Grasse Tyson govori o tome u djelu *Pisma jednog astrofizičara*.

- **2 boda**
- **Svaki točno napisan par riječi vrijedi 1 bod.**

8. zadatak

prezent	govori	futur I.	hoće biti
prezent glagola <i>biti</i>	su, je	futur II.	budu odrastala
perfekt	pokazalo se	imperativ	vрати se

- **6 bodova**
- **Svaki točno određen glagolski oblik vrijedi 1 bod. Za prezent glagola biti moraju biti navedena oba glagola za 1 bod.**

9. zadatak

Kad je stigla, nije joj zamjerio što nije došla na vrijeme.

Uskoro ih je sve zadivila svojom pojavom i riječima.

Bacila je zadnji pogled na nj.

- **3 boda**
- **Svaka točno napisana zamjenica vrijedi 1 bod.**

10. zadatak

je iznenada shvatila – **pridruživanje**

ta djeca – **sročnost/kongruencija**

naučiti vještinu – **upravljanje/rekcija**

vještinu čitanja – **upravljanje/rekcija**

uđu u kulturu – **upravljanje/rekcija**

- **5 bodova**
- **Svaka točno određena gramatička veza vrijedi 1 bod.**

11. zadatak

- **1 bod**
- **točan odgovor: d)** u rodu i padežu

12. zadatak

subjekt – **znatiželja**

predikat – **je nešto zajedničko**

objekt – **(cijelomu ljudskom) rodu**

priložna oznaka – **očito**

imenički atribut – **o nebu**

- **5 bodova**
- **Svaka točno određena sintaktička služba vrijedi 1 bod.**

13. zadatak

A. Prva rečenica znači da su **počeli radovi** na bazenima i da je to **uzrok zatvaranja ceste**. (Cesta je zatvorena jer su počeli radovi na bazenima. Izriče se uzrok zatvaranja ceste, a to je početak radova na bazenima.)

Druga rečenica znači da su **zatvorili cestu kako bi mogli početi s radovima na bazenu**. Izriče se s kojom je **namjerom zatvorena cesta**.

- **Priznaju se i drugi slični točni odgovori oblikovani gramatički točnim rečenicama.**
- **Ovaj dio zadatka nosi 3 boda; moraju biti jasno istaknuti uzrok i namjera i mora biti jasno razumijevanje značenjske razlike. Ako učenik odgovori da se**

u prvoj rečenici izriče uzrok, a u drugoj namjera radnje, a ne objasni to na primjeru zadanih rečenica, može dobiti 1 bod.

B. prijedlozi/prijedlog (Prijedlozi./Prijedlog.) – 1 bod

- 4 boda

14. zadatak

metafore: **rijeka, sila**

metonimije: **piceka (picek), Picassa (Picasso)**

- 4 boda
- Svaka točno određena vrsta prenesenoga značenja vrijedi 1 bod.

15. zadatak

- 1 bod
- točan odgovor: **b)** Moram instalirati program protiv računalnoga virusa.

16. zadatak

Ortografija propisuje kako se točno pišu riječi. **pravopis; pravilno/ispravno**

Čitanje razvija kognitivne sposobnosti. **umne/misaone/spoznajne**

Vrt je bio opasan drvenim plotom. **ograđen/okružen; ogradom**

Proizvod je bio vrlo primamljiv. **privlačan/atraktivan/poželjan**

To je bila njegova sudbina. **kob/udes/usud/sudba**

- 7 bodova
- Svaki točno određen sinonim vrijedi 1 bod. (Ako učenik napiše više sinonima za jednu riječ, dobije samo 1 bod. U drugoj i trećoj rečenici priznaju se i odgovori u nominativu.)

17. zadatak

- 1 bod
- točan odgovor: **b)** službu dijela imenskoga predikata

18. zadatak

- 1 bod
- (neizravnomu) objektu / (Neizravnomu) objektu. / (neizravni) objekt / (Neizravni) objekt.

19. zadatak

- 1 bod
- točan odgovor: **c)** Ako cijena bude previsoka, malo ćemo se cjenkati.

20. zadatak

suprotna: Rješavao sam jako složen matematički zadatak, a uživao sam. / Rješavao sam jako složen matematički zadatak, ali uživao sam. / Rješavao sam jako složen matematički zadatak, ali sam uživao. / Rješavao sam jako složen matematički zadatak, no uživao sam.

sastavna: Rješavao sam jako složen matematički zadatak i uživao sam. / Rješavao sam jako složen matematički zadatak te sam uživao. / Niti sam rješavao jako složen matematički zadatak niti sam uživao.

- **2 boda**
- **Svaka točna rečenica vrijedi 1 bod. (Za suprotnu rečenicu ne priznaju se odgovori bez zareza.)**

21. zadatak

- **1 bod**
- **točan odgovor: d)** subjekti

22. zadatak

- **1 bod**
- **točan odgovor: c)** Pošto je zvonilo, izišli smo iz razreda.

23. zadatak

A. antonimi: vanjskog(a) – unutarnjeg(a); lijevo – desno; uzbuđeno – smireno; vječan – prolazno

B. sinonimi: jednak – istovjetni; žalosno – tužno

- **6 bodova**
- **Svaki točno određen par antonima i sinonima vrijedi 1 bod. (Priznaju se i odgovori u nominativu.)**

24. zadatak

- **1 bod**
- **točan odgovor: c)** M. Collins

25. zadatak

- **doprinos / osobni doprinos / svoj doprinos**
- **1 bod (Priznaju se i slični odgovori koji se odnose na imenicu *obol*.)**

26. zadatak

Mogući odgovor:

Riječi ili sintagme koje se nalaze u zagradama u nekim dijelovima teksta upućuju na druge enciklopedijske natuknice koje pobliže objašnjavaju neke pojmove navedene u tekstu *Apollo*.

- **2 boda**
- **Odgovor može biti i drukčije oblikovan, važno je da se prepozna upućivanje na druge tekstove u enciklopediji i da je rečenica potpuno jezično točna. Ako je odgovor točan, a u rečenici ima više od jedne pogreške, odgovor vrijedi 1 bod. Ako je odgovor netočan, bez obzira na to koliko je točno oblikovana rečenica, odgovor vrijedi 0 bodova.**

27. zadatak

Mogući odgovori:

Na realističnost teksta nastoji se ukazati: navođenjem izvora; objavom realistične fotografije...

Tekst je pisan objektivnim stilom. / objektivni stil

U većini teksta prevladava upotreba prezenta. / Prevladava prezent.

Nabrajaju se (stvarna) imena i (točni) datumi. / imena i datumi

Tekstu je priložena fotografija. / fotografija

Detaljno se nabrajaju pojedine faze opisanoga događaja. / kronološko iznošenje događaja

- **3 boda (Svaki navedeni element vrijedi 1 bod.)**

28. zadatak

Mogući odgovor:

Fotografija je dio enciklopedijske natuknice o misiji Apollo 11 i prikazuje jednu pojedinost te misije. Najveći dio donjega dijela fotografije zauzima slika Mjesečeve površine, a nad površinom lebdi (spušta se, vidi se) letjelica Apollo. U gornjem dijelu fotografije prevladava crna boja svemira, a iz nje izranja nepotpuna slika planeta Zemlje viđena s površine Mjeseca.

4 boda – Fotografija je detaljno opisana prema pitanjima u trima povezanim nezavisnosloženim rečenicama koje su jezično točno oblikovane.

3 boda – Fotografija je detaljno opisana prema pitanjima u povezanim rečenicama, ali samo su dvije nezavisnosložene. / Fotografija je detaljno opisana prema pitanjima u povezanim nezavisnosloženim rečenicama koje nisu jezično točno oblikovane. (više od 1 pogreške)

2 boda – Fotografija je nepotpuno opisana, odgovor je oblikovan u dvjema rečenicama, obje su nezavisnosložene i jezično su točne, postoje najviše 2 jezične pogreške.

1 bod – Fotografija je vrlo površno opisana, postoji više od 4 jezične pogreške, samo je jedna rečenica nezavisnosložena.

0 bodova – Zadatak nije ispunjen.